

Den danske Een Verden bevægelse 1946-70: Verdensføderalismen i Danmark

Finn Laursen

English summary

This chapter covers the period 1966-68, starting five years after the formation of a nationwide One World Youth (Een Verdens Ungdom – EVU) in 1961. The organisation kept having political debates, organizing weekend courses, and publishing a magazine, briefly Mundus, then Føderalist. The main activities were in the Copenhagen area, Aarhus and on Bornholm. Internationally EVU was a member of the Youth and Student Division of the World Association of World Federalists (YSD/WAWF). During this period EVU had three chairmen, Frede Buchardt, Bent K. Andersen, and then Frede Buchardt again, and finally Flemming Thøgersen.

Internally there were organisational debates, suggesting some diverging views on how the organisation should be run. Relatively fast turnover in leadership positions were at least partly due to the need of some members also to advance their studies. There were similarly discussions on which language to use to advance the organisation's ideas. To what extent, for instance, could political science terminology be used?

During the period EVU passed resolutions on the following issues:

The war in Vietnam, with criticism of U.S. policy, aid to developing countries, supporting the goal of 1% of national income, strong criticism of the United Arab Republic's demand that the UN force in Sinai be removed, support for UNCTAD's efforts to facilitate access of developing countries' products to markets of the industrialised countries, an open letter in 1968 to Soviet youth organisations with strong criticism of the Soviet intervention in Czechoslovakia, as well as general criticism of international power politics.

In 1966 YSD/WAWF organised three conferences on "Shaping the World Economy" in the Hague, San Francisco and Tokyo, inspired by Dutch economics professor Jan Tinbergen, who had written a book with the same title.

In 1967 WAWF held its congress in Oslo. The YSD adopted a Declaration of Principles and elected Finn Laursen as chairman and Ichi Morita as executive secretary.

In 1968 YSD organised a conference in Vienna on "East-West Cooperation as a step towards International Order" with participants from several Central and Eastern European youth organisations, a few weeks before the Soviet intervention in Czechoslovakia, which had a negative effect on East-West cooperation during the coming period.

1966

I indkaldelse til rådsmøde den 19. februar 1966 inkluderede landsformanden Frede Buchardt nogle tanker før rådsmødet, der antydede, at der var interne gnidninger i organisationen: "Nu skorter det på tillid medlemmerne imellem på den måde, at man efter min mening ikke i tilstrækkeligt omfang tillader hinanden at være individualist og ikke i tilstrækkelig grad bakker hinanden op ved klart at tage stilling til, hvad man kan overkomme, og hvad man ikke kan overkomme. Jeg har i den sidste tid modtaget en række former for kritik af 'hinanden', selvfølgelig uden direkte sigte på enkeltpersoner; i København knurrer man

over århusianerne og omvendt. Det er i og for sig i orden, da vi jo har et råd for at holde hinanden til ilden. Knud Nielsen ynder at citere Paulus: 'Brødrene styrkes i ånden ved at mødes'. Kom ud af busken på møderne og lad os få konstruktiv kritik og ideer i stedet for 'almindelig mumlen'."¹

På det pågældende møde var følgende til sted: Frede Buchardt, Flemming Thøgersen, Bent K. Andersen, Niels Jørgen Thøgersen, Finn Laursen, Ivar Lærkesen, Jørn Henrik Petersen og Holger Therkildsen. Niels Jørgen Thøgersen meddelte, at han p.g.a. manglende tid ikke så sig i stand til at videreføre arbejdet med kurserne. Man vedtog at opretholde kursuskontoret i Aarhus, indtil kurserne ville være afsluttet ca. 1. maj. Bent K. Andersen valgtes til at lede kontoret, om fornødent også aflyse kurser. Der var ikke udsigt til, at der kunne oprettes studiegrupper, selv om Ivar Lærkesen havde tilbudt studiekredsmateriale. Flere medlemmer kritiserede, at man havde lovet mere, end man kunne holde. Det nye blad, *Mundus*, redigeret af Jørn Henrik Petersen, vandt dog anerkendelse. Og de tre afdelinger, København, Århus og Bornholm havde stadig aktiviteter, og der var også internationale aktiviteter, med rejser og konferencer.²

På et weekendkursus arrangeret af EVU med støtte fra UNESCO-Nationalkommissionen på Vapnagård, Helsingør, den 26. og 27. marts over emner "Lider via af fordomme", talte undervisningsdirektør K. Helveg Petersen over emnet "Vi og vore naboer – som skolebørnene ser det", Jørgen Andersen, Mellempøkeligt Samvirke, om "Racebegreb – racefordom", og højskolelærer Knud Nielsen om "Skal vi tænke i nye baner?" Kursen blev ledet af Niels Jørgen Thøgersen. Gruppearbejdet blev ledet af Klaus Nicolajsen, Carl Ingemann Jensen og Holger Therkildsen.³

Det var i foråret 1966, at verdensbevægelsens ungdoms- og studenterafdeling organiserede tre konferencer i henholdsvis Haag, Tokyo og San Francisco om verdensøkonomi, inspireret af den hollandske professor Jan Tinbergens bog *Shaping the World Economy*.⁴ Tinbergen selv var hovedtaler i Haag. Fra dansk side deltog, foruden forfatteren (Finn Laursen), Preben Thomsen og Frede Buchardt fra Een Verdens Ungdom (EVU). Hovedorganisator i Haag var formanden for Youth and Student Division (YSD) af World Association of World Federalists (WAWF), hollænderen Léon Wecke, sammen med den danske sekretær Karin Jønsson (der havde været YSD sekretær siden San Francisco-kongressen i 1965). Bidragene blev efterfølgende udgivet i bogform med den noget polemiske titel, *World Peace through World Economy*.⁵ I seniorbevægelse brugte man stadig sloganet "Verdensfred gennem Verdenslov", titlen på Clark/Sohn bogen med forslag til FN-pagt revision.

¹ Til rådsmedlemmerne: Dagsorden for rådsmøde på Unge Hjem Højskole, Skåde, d. 19. februar 1966.

² Referat af rådsmøde på Unge Hjem Højskole, Skåde, den 19. februar 1966.

³ Program I Een Verdens arkiv.

⁴ Jan Tinbergen, *Shaping the World Economy*. New York: Twentieth Century Fund, 1962.

⁵ Youth and Student Division of the World Association of World Federalists 6th International Study Conference, *World Peace through World Economy*. Assen: Van Gorcum & Comp., 1968.

Billede 14.1: Fra konferencen "Shaping the World Economy" i Haag, April 1966

Léon Jan Tinbergen Finn Preben Frede

Kilde: forfatterens billedsamling.

Det årlige repræsentantskabsmøde fandt sted den 1. maj 1966 på Christiansborg. Formanden for København-afdelingen Carl Ingemann Jensen bød velkommen, og Anker Nielsen blev valgt til dirigent. Landsformanden Frede Buchardt mindede om, at der nu var gået fem år siden landsorganisation blev startet på et møde i Odense. Han omtalte den internationale situation: FN's aktuelle situation, Vietnamkrigen og forholdet mellem de rige og fattige lande, herunder forventningerne til den nye organisation UNCTAD. Han nævnte desuden, at de økologiske problemer på dansk initiativ var blevet taget op af WAWF. Af aktiviteter nævntes det internationale arbejde, kurserne, studiegrupperne og det nye blad. Man havde oprettet et forretningsudvalg bestående af landsformand, kasserer og sekretær.

Dernæst omtaltes Arne Møller sagen, som allerede er blevet nævnt i forrige kapitel. Buchardt sammenfattede sagen således: "København-afdelingens tidligere formand Arne Møller havde forsøgt indkaldt en ulovlig generalforsamling, endvidere havde han uretmæssigt udsendt et blad i EVU's navn, hvori han fremsatte personlige angreb på ledere i EVU. Da han nægtede at standse udsendelsen af bladet, meddeltes det ham, at han var udelukket af organisationen. Denne beslutning godkendtes af Rådet." Efterfølgende blev Arne Møller også udelukket af Een Verdens delegeretmøde; EVU's repræsentantskabsmøde godkendte også udelukkelsen.⁶

Der fulgte beretninger fra de forskellige udvalg. Niels Jørgen Thøgersen havde gennemført tre kurser, og de seks øvrige var sket under Bent K. Andersens ledelse. Sommerturen til Polen havde haft 15 deltagere og skituren til Norge havde haft 19 deltagere. Den danske YSD/WAWF-sekretær Karin Lemvigh Jønssons arbejde blev rost, bl.a. i forbindelse med den netop gennemførte konference "Shaping the World Economy."

Valg af det nye råd gav følgende resultat:

Landsformand: Bent K. Andersen,
Politisk næstformand: Frede Buchardt,
Organisatorisk næstformand: Flemming Thøgersen,

⁶ Referat af repræsentantskabsmøde i Een Verdens Ungdom den 1. maj 1966 på Christiansborg.

Kasserer: Klaus S. Nikolaisen,
Kursussekretær: Marion Thøgersen,
International sekretær: Per Fischer,
Politisk sekretær: Finn Laursen,
Pressesekretær: Ivar Lærkesen,
Redaktør: Jørn Henrik Petersen,
Landssekretær: Hanne Baden-Nielsen.⁷

Der forelå forslag til ny principklæring eller retter forslag til ændringer i den eksisterende. Formålet var at gøre den oprindelige kortere og klarere. Man vedtog at indføje referencer til økologiske problemer. Referencen til de delte stater blev droppet. Sætningen "at det er de samme politikere, der deltager i FN's samlinger" blev ændret til "en sikring af kontinuiteten i den danske FN-delegations sammensætning." Herefter blev den ændrede erklæring enstemmigt vedtaget.⁸

Den enstemmige vedtagelse betød dog ikke, at alle var tilfreds. Efterfølgende modtog forfatteren et brev fra Frede Buchardt, hvori han skrev:

"Kære Finn!

Håber du har forvundet evt. skader forvoldt af rep.-mødet.

Jeg har et forslag, du bedes overveje og helst kommentere inden rådsmødet, som jeg for øvrigt har ladet mig fortælle kun vil overværes af københavnere og Bent. Forslaget er følgende: PU nedsætter et underudvalg bestående af Hans Solholm, Knud Nielsen, Marion og Flemming, samt undertegnede. Opgaven er en grundig gennemgang af principklæringen, ikke nødvendigvis med revision for øje, men for at gennemgå ideerne med Hans og Knud for at høre deres mening og for at få en politisk drøftelse i gang. Jeg har tilsagn fra alle de foreslåede.

For øvrigt er jeg stadig mægtigt utilfreds med erklæringens ordvalg, da den efter min mening også gerne skulle være tilgængelig for andre end akademikere, der er vænnet til den form for terminologi.

Jeg håber, du er enig med mig om, at vi nu bør søge at få en politisk debat i gang, og jeg håber, den kan fordøje mit forslag til udvalgsmedlemmer.

Venlig hilsen,

Frede."⁹

På det næste rådsmøde, der fandt sted i Aarhus den 19. maj 1966, blev der valgt vicesekretærer til flere af udvalgene:

⁷ Ibid.

⁸ Ibid. Der forelå et tre-siders oplæg til debatten om principklæringen fra Jørn Henrik Petersen, der var mere refleksioner end egentlige forslag til konkrete ændringer, samt et tre-siders forslag til ny tekst, der ikke indeholdt radikale ændringer.

⁹ Brevet er dateret, København 15. maj 1966. Jeg husker ikke, om jeg svarede, og i så fald hvad jeg svarede. Referatet fra det følgende rådsmøde nævner ikke spørgsmålet. Bemærk, forslaget til underudvalg inkluderede ingen århusianere. Der tegnede sig noget af et skisma mellem København og Aarhus.

Organisationsudvalg: Carl Ingemann Jensen, vicesekretær
Kursusudvalg: Birgitte Foged, vicesekretær
Internationalt udvalg: Preben Thomsen, vicesekretær
Kassereren: Dan Secher, vicesekretær
Valg af vicesekretærer for politisk- og redaktionsudvalgene blev udsat.¹⁰

I juli måned sendte EVU et åbent brev til udenrigsministeren vedrørende krigen i Vietnam (se Tekstboks 14.1).

Tekstboks 14.1: Åbent brev til udenrigsministeren, den 3. juli 1966

Landsorganisationen Een Verdens Ungdom har d.d. sendt nedenstående åbne brev til udenrigsministeren:
Hr. udenrigsminister Per Hækkerup.
Een Verdens Ungdom har med dyb bekymring fulgt de seneste dages alvorlige udvidelse af krigen i Vietnam.
Vi erkender, at der hviler et væsentligt ansvar for den fortsatte krig på Nordvietnams regering, men ser i dette forhold ingen tilstrækkelig begrundelse for tilintetgørelse af oliedepoterne ved Hanoi og Haiphong. Angrebene påfører den vietnamesiske befolkning uhyre lidelser, samtidig med at de vanskeliggør forhandlinger og indebærer risiko for gengældelsesaktioner.
Vi opfordrer derfor udenrigsministeren til klart at tage afstand fra den amerikanske krigsførelse, og til over for vore allierede at understrege, at Vietnam-krigen er i færd med at undergrave tilliden til den vestlige verdens fredsbestrebelse.

Med venlig hilsen
f. Een Verdens Ungdom
Bent K. Andersen (sign.)
landsformand

Kilde. Tekst i forfatterens arkiv.

På rådsmødet den 4. september 1966 berettede formanden om "Finn Laursens pludselige afrejse til Frankrig p.gr.a. et studieophold, hvorfor valg af en efterfølger må foretages." Mødet valgte Niels Jørgen Thøgersen til politisk sekretær som afløser for Finn Laursen. En opgørelse over medlemmer, der havde betalt kontingent, viste det nedslående resultat: 76 i København, 11 på Bornholm og 10 i Haderslev samt 39 individuelle medlemmer. Uklart om Århus medlemmer var med i de individuelle. Den internationale sekretær Per Fischer omtalte diverse rejser til Prag, Rusland og Haag. På kursus-fronten havde man fået bevilling fra UNESCO-nationalkommissionen til et kursus med emner "FN på vej" på Gl. Avernæs Slot, men afslag på to kurser om "Internationalt samarbejde med succes". København-afdelingen havde fået afslag, mens Århus afdelingen havde fået det ansøgte bevilget.¹¹

Den 30. oktober 1966 sendte den forholdsvis nye landsformanden Bent K. Andersen følgende brev til rådsmedlemmerne:

¹⁰ Referat af rådsmødet i EVU d. 19.5.66 i Århus.

¹¹ Referat af rådsmødet den 4. september 1966 hos Jørn Henrik Petersen, Århus.

”På mødet dags dato i Århus, hvor det for øvrigt må beklages at kun meget få medlemmer var til stede eller lod sig repræsentere ved deres vicesekretærer, meddeltes det, at landsformanden og redaktøren på grund af for stort arbejdspress så sig nødsaget til at forlade Rådet.

Det er med stor beklagelse, at dette skridt har været nødvendigt, men for foreningens ve og vel har der ikke været andre muligheder. Efter vedtægterne overtager Frede Buchardt herefter formandsposten, og der vil fra hans side blive truffet de nødvendige dispositioner m.h.t. indkaldelse til næste rådsmøde.

Både Jørn Henrik og jeg vil gerne benytte lejligheden til at ønske alt godt for organisationen i fremtiden, og for øvrigt meddele at vi selvfølgelig fortsætter som medlemmer og altid står til rådighed for konsultativ virksomhed og lignende.

Med de bedste ønsker for fremtiden.

Med venlig hilsen,
Bent K. Andersen (sign.)¹²

De to Århus stud.oecon.’er trådte altså tilbage. Arbejdspress kender alle studerende, der deltager i foreningsaktiviteter. Men det kævl, der havde været mellem Århus og København kunne måske også have spillet en rolle.¹³

På det følgende rådsmøde hos Thøgersen i Hvidovre blev der så foretaget en ny konstituering af rådet:

Landsformand: Frede Buchardt
Politisk næstformand og pressesekretær: Ivar Lærkesen
Organisatorisk næstformand: Flemming Thøgersen
Kasserer: Klaus Nikolaisen
Kursussekretær: Marion Thøgersen
International sekretær: Per Fischer
Politisk sekretær: Carl Ingemann Jensen
Landssekretær: Hanne Baden
Ansvarshavende redaktør: Niels Jørgen Thøgersen
Uden portefølje: Bent K. Andersen.

Det politiske udvalg kom til at bestå af Carl Ingemann Jensen, Marion og Flemming Thøgersen, Ivar Lærkesen, Klaus Nikolaisen, Niels Jørgen Thøgersen og Per Fischer. Der blev nedsat et arbejdsudvalg bestående af Carl Ingemann Jensen, Marion og Flemming Thøgersen og Frede Buchardt.

Endelig vedtog man, at man skulle lade en journalist – Bodil Ravn blev nævnt – gennemlæse EVU’s officielle papirer!¹⁴

¹² Kopi i forfatterens arkiv.

¹³ Forfatteren har privat korrespondance sendt til ham i Frankrig fra et par af kombattanterne, der støtter tesen, at kævl mellem København og Aarhus spillede en rolle for nogle aktivisters motivation. Det var nok mest et spørgsmål om forskellige arbejdskulturer end egentlige substantielle forskelle i holdninger.

¹⁴ Referat af rådsmødet den 19. november 1966 hos Thøgersen, Rebæk Søpark, Hvidovre.

1967

På rådsmødet den 28. januar 1967 vedtog EVU en udtalelse om dansk u-landshjælp, foranlediget af en henvendelse fra Dansk Ungdoms Fællesråd (se Tekstboks 14.2)

Tekstboks 14.2: EVU-råds udtalelse om dansk u-landsbistand, 28. januar 1967

Under tilslutning til Dansk Ungdoms Fællesråds udtalelse af 12.1.67 udtaler Een Verdens Ungdom: Da den økonomiske situation for u-landene som helhed er blevet forværret på trods af de rige landes samlede u-landsbistand må følgende understreges:

1. De danske bestræbelser må intensiveres idet såvel bilateral som multilateral bistand forøges med øjeblikkelig virkning.
2. Kun en verdensomspændende økonomisk planlægning og koordinering, herunder en stabilisering af råvarepriserne vil være i stand til at løse problemerne endeligt.

Da ingen af de politiske partier har modsat sig, at den danske u-landsbistand øges til 1% af nationalindkomsten, og idet en sådan udgift kun svarer til få måneders stigning i vor levelfod, finder vi intet grundlag for udtalelsen om, at vi ikke vil kunne gennemføre stigningen inden udgangen af 1970.

Kilde: EVU Tillidsmandsnyt, februar 1967. Een Verdens arkiv.

Den 24. marts 1967 udsendte det Politiske Udvalg en udtalelse om USA's bombardementer i Nordvietnam (se Tekstboks 14.3).

Tekstboks 14.3: Udtalelse fra Politisk Udvalg om USA's bombardementer i Nordvietnam, 24. marts 1967

Foranlediget af indsamlingen af underskrifter til en opfordring til standsning af USA's bombardementer i Nord-Vietnam vedtog Politisk Udvalg fredag den 24. marts følgende udtalelse:

"Landsorganisationen Een Verdens Ungdom har med tilfredshed noteret sig den store tilslutning underskriftsindsamlingen "Standt bombardementerne i Nordvietnam" har fået, udtrykker herved sit ønske om, at den må være med til at genskabe tilliden til den vestlige verdens fredsbestræbelser."

Kilde: EVU Tillidsmandsnyt, april 1967.

I perioden 19.-29. maj 1967 var en 3-mands delegation fra EVU i Sovjetunionen, nemlig Flemming Thøgersen, Marion Thøgersen og Per Fischer. Efterfølgende skrev Per Fischer en rapport, der også inkluderede evalueringer fra Marion og Flemming Thøgersen. Delegationen var inviteret af den Sovjetiske Komite af Ungdomsorganisationer. Rejsen gik til Moskva, Riga og Leningrad, hvor man mødtes med repræsentanter fra ungdomsorganisationer og i Riga desuden en KOMSOMOL avis. Dertil kom teatre, koncerter, og sightseeing. En af de besøgte organisationer var den sovjetiske FN-forening, der havde 20.000 individuelle medlemmer. Foreningen beskæftigede sig især med nedrustning, kolonialisme og udviklingslande. Selv om foreningen officielt var uafhængig af regeringen, så reflekterede dens politik regeringens politik. Man kunne således ikke gå ind for ændringer i stemmereglerne i FN, der jo inkluderede vetoretten i Sikkerhedsrådet. Per Fisher konkluderede, bl.a.:

"Many factors make it doubtful that that a world federalist organization can be established in the USSR. First of all, there is no great interest in foreign affairs. Consequently, there is no public debate on these matters, and the UN-Association is

fairly unknown. Secondly, there are considerable practical difficulties, f.ex. restrictions on ownership of printing machines, which make organizations of our type all but impossible. A consequence of the circumstances described is that any organization has a semi-official character. Third, this leads one to conclude that the initiative must come from the political authorities ...”¹⁵

Konklusionen betød dog ikke, at kontakter med sovjetiske organisationer var unyttige, idet de på længere sigt måske kunne påvirke holdningen til internationalt samarbejde, inklusive FN.

Den 23. maj 1967 blev et brev sendt til Den Forenede Arabiske Republiks¹⁶ ambassadør, i realiteten Ægyptens ambassadør (se Tekstboks 14.4).

Tekstboks 14.4: Brev til Den Forenede Arabiske Republiks ambassadør, 23. maj 1967

Landsorganisationen Een Verdens Ungdom må på det skarpeste protestere mod Deres regerings krav til FN om en tilbagetrækning af den internationale fredsbevarende styrke på grænsen mellem Deres land og staten Israel. Vi finder ikke, at staten Israel er uden skyld i den seneste tids forværrelse af forholdet til denne stats naboer, men finder i dette forhold, eller i Deres lands forsvarsaftale af november 1966 med neobaathistiske militærregime i Damaskus, ingen tilstrækkelig begrundelse for dette krav. Vi erkender, at overfor FN, med denne organisations manglende beføjelser til at garantere verdensfreden effektivt, kan Deres regering have en, om end ikke moralsk så dog juridisk ret bag kravet, men ved således ensidigt at sabotere verdensorganisationens fredsbevarende arbejde, påtager Deres regering sig det væsentligste ansvar, hvis krigshandlinger bryder løs på Sinaihalvøen.

København, den 23. maj 1967.

Underskrevet: Frede Buchardt (Landsformand)

Carl Ingemann Jensen (Formand, Politisk Udvalg)

Kilde: Unavngiven tekstsamling med udtalelser fra EVU 1962-69. Forfatterens arkiv.

På rådsmødet den 24. juni 1967 meddelte Frede Buchardt, at han på grund af sit arbejde som næstformand i Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) ønskede at trække sig tilbage som formand for EVU. Han ville dog fortsætte som medlem af rådet. Den hidtidige organisatoriske næstformand Flemming Thøgersen overtog derefter formandsposten. Ivar Lærkesen blev næstformand både for organisatoriske og politiske spørgsmål. Hanne Baden ønskede at trække sig på grund af studier; hun afløstes af Preben Thomsen, dog med Marion Thøgersen som konstitueret landssekretær i første omgang.¹⁷

På WAWF's kongres i Oslo den 30. juli – 5. august 1967 vedtog ungdomsafdelingen en principerklæring, der bl.a. lagde vægt på den økonomiske uligevægt mellem nord og syd, ønsket om øget øst-vest samarbejde og vigtigheden af fredsforskning og dens udbredelse og anvendelse. Aktive deltagere i udarbejdningen af erklæringen inkluderede Sverre Lodgaard (Norge), Malvern Lumsden (UK), Hideo Sato (Japan), Per Fischer (Danmark) og Ichi Morita (Japan). Flere af disse havde baggrund i statskundskabsstudier og var derfor mindre prægede af juridisk tænkning. Sato bidrog med begrebet ”Dynamics for Peace”, altså fremhævelse af forandringsprocesser og fremme af disse i en bestemt retning, og mindre fokusering på langtid

¹⁵ Per Fischer, ”Report from a ten-day visit to the USSR,” International Bulletin of Federalist Youth of Denmark, Special issue, distributed to WAWF/YSD AO's, July 1967. Tak til Flemming Thøgersen for at have gjort opmærksom på denne rapport.

¹⁶ Den Forenede Arabiske Republik var en union mellem Ægypten og Syrien i 1958-1961 samt den officielle betegnelse for Ægypten frem til 1971.

¹⁷ EVU Tillidsmandsnyt, juni 1967.

institutionel arkitektur.¹⁸ Der var også inspiration fra den fredsforskning, som Johan Galtung havde startet i Oslo, og hvor Sverre Lodgaard senere blev leder af fredsforskningsinstituttet.

Billede 14.2: Finn Laursen læser ungdommens erklæring på afsluttende session på WAWF-kongressen i Oslo 1967. Fra venstre: Norman Cousins (USA), Manja Danneskiold-Samsøe (Danmrk), Francis Gérard (Frankrig), Hideki Yukawa (Japan), Odd Nansen (Norge), Thor Heyerdal (Norge), Hermod Lannung (Danmark), Sally Bray (USA), samt Bill Sheehan (Canada/USA) stående bagved.

Kilde: forfatterens billedsamling.

Tekstboks 14.5: YSD/WAWF's "Declaration of Principles" at Oslo Congress, 1967

WE, the Youth and Student Division of the World Association of World Federalists, affirm the following principles:

1. That any system of international security is worthless unless it guarantees a world community based on social justice for all nations,
2. That all nations share responsibility for the welfare of other nations and for creating peaceful relations between them,
3. That the conduct of governments must be based on a respect for fundamental human rights and the interests of the world community as a whole.

WE RECOGNIZE that the present international political and economic system is contrary to these principles, since it can neither provide security nor lessen the growing tension between rich and poor nations, and that this is both morally wrong and a direct threat to human survival.

¹⁸ See Hideo P. Sato, "Towards a Dynamic Approach to Peace," *Contact* (stencileret blad, YSD/WAWF, Haag, november 1967).

WE THEREFORE CALL UPON the members of our generation throughout the world to join us in the pursuit of the following immediate objectives:

1. To strengthen the authority of the United Nations by introducing universal membership and urging individual governments to accede to existing international conventions,
2. To increase the co-operation between East and West so that sufficient resources can be concentrated on the really serious problem: the ever-widening gap between rich and poor,
3. To pay the developing countries guaranteed fair prices for their products and require all industrialized nations to transfer at least one per cent of their gross national product to UN-administered development programmes,
4. To promote research on war and peace and the application of its findings,
5. To work for the introduction of courses on war-peace problems in schools and universities,
6. To make the education for peace-keepers more extensive, stressing the importance of their peace-making activities.

Kilde: *Contact* (stencileret blad), udgivet af YSD/WAWF, Haag, oktober 1967. Forfatterens arkiv.

Efter Oslo kongressen blev Finn Laursens valg til YSD-formand nævnt i flere danske aviser. Bl.a. bragte *Berlingske Aftenavis* et interview og *Kristeligt Dagblad* havde Finn Laursen i "dagens portræt".¹⁹

I august 1967 blev et Forslag til principerklæring "udarbejdet af Frede Buchardt på grundlag af organisationens hidtidige principerklæring" rundsendt med påstemplingen "Fortroligt". Med nogle få ændringer blev forslaget rundsendt igen i september måned uden påstemplingen "Fortroligt".²⁰ Den 29. oktober 1967 vedtog repræsentantskabet så en ny principerklæring (se nedenfor).

September nummeret af EVU-Orientering indeholdt en liste over planlagte EVU-kurser:

7.-8. oktober 1967: "Østlandene i FN", Hald Studenterenter ved Viborg.

14.-15. oktober 1967: "Tanzania som baggrund for en generel drøftelse af u-landshjælpen", Vapnagård, Helsingør.

20.-21. januar 1968: "Jordens rigdomme, menneskenes fattigdom", Vapnagård, Helsingør.

2.-3. marts 1968: "Latinamerika", Unge Hjem Højskole ved Århus.

23.-24. marts 1968: "Teknisk bistand i kulturel belysning", Vapnagård, Helsingør.

27.-28. april "Indien", Vapnagård, Helsingør.²¹

På EVU's repræsentantskabsmøde i Hillerød den 29. oktober 1967 aflagde landsformanden Flemming Thøgersen beretning for 1 ½ år, da repræsentantskabsmødet var flyttet fra maj til oktober. Der havde været tre landsformænd i perioden: Bent K. Andersen, der nedlagde arbejdet på grund af for meget arbejde, Frede Buchardt, der gik af, da han blev næstformand i Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), samt Flemming Thøgersen, der fortsat beklædte posten. Flemming Thøgersen nævnte bl.a. tre rejser til Sovjetunionen, hvor man havde haft lejlighed til at danne sig et billede af ungdomsorganisationernes arbejdsform. Denne kontakt var vigtig, da foreningen tidligere havde haft meget ringe kontakt med Østeuropa. Så blev det nævnt, at der havde været syv EVU-repræsentanter på WAWF's Oslo kongres. Frede Buchardt og Per Fischer var blevet valgt ind i Youth Council, og Finn Laursen var som nævnt blevet valgt til formand for YSD. Angående medlemsbladet *Mundus*, så måtte den udgå på grund af manglende penge til

¹⁹ EVU-orientering, september 1967. Een Verdens arkiv.

²⁰ Begge forslag i forfatterens arkiv.

²¹ EVU-orientering, september 1967, også i forfatterens arkiv.

trykning. Et nyt medlemsblad, *Føderalist*, der blev duplikeret, var begyndt med Dan Secher som redaktør. Der var oprettet en ny afdeling i Frederiksborg med Dan Secher som formand; afdelingen i Viborg var nedlagt. Endelig vedtog man en del ændringer i principerklæringen med alle stemmer mod en. Stemmedelingen på delegeretmødet var i øvrigt følgende:

Bornholmsafdelingen	2
Frederiksborgafdelingen	2
Københavnsafdelingen	6
Århusafdelingen	3
Individuelle medlemmer	2
Rådet	8 ²²

Følgende blev valgt til rådet:

Landsformand: Bibliotekar Flemming Thøgersen

Næstformand: Ivar Lærkesen

Kasserer: Jette Gottlieb

Organisatorisk sekretær: Marion Thøgersen

Redaktør: Højskoleelev Dan Secher

International sekretær: stud. scient. pol. Jørn Boye Nielsen

Formand for politisk udvalg: stud.techn. Carl Ingemann Jensen

To rådsmedlemmer: Højskolelærer Frede Buchardt og lærerstuderende Klaus Nikolaisen.²³

På det næste rådsmøde den 10. november valgtes fem nye vicesekretærer:

Journalist Sven Hansen

Biblioteksstuderende Kirstine Hee

Assistent Johs. E. Jensen

Pædagogstuderende Inge Marie Petersen

Ingeniør Viggo Skov²⁴

Repræsentantskabsmødet den 29. oktober 1967 vedtog så en ny principerklæring (se Tekstboks 14.6).

Tekstboks 14.6: Principerklæring for Een Verdens Ungdom, 29. oktober 1967

EEN VERDENS UNGDOM erklærer:

Ethvert internationalt sikkerhedssystem er værdiløst med mindre det garanterer et verdenssamfund bygget på social retfærdighed.

Alle nationer deler ansvaret for andre nationers velfærd og for at der skabes fredelige forhold mellem dem.

²² Referat af repræsentantskabsmøde i landsorganisationen Een Verdens Ungdom den 29. oktober 1967 på Hotel Leidersdorff i Hillerød.

²³ EVU-orientering, december 1967. Een Verdens arkiv.

²⁴ Ibid.

Regeringens adfærd må baseres på respekt for fundamentale menneskerettigheder og for verdensfællesskabets interesser som helhed,

Disse principper bør være det fælles grundlag for alle menneskers bestræbelser og for alle nationers politik.

SITUATIONEN

De sidste 200 år af menneskehedens historie har været præget af en revolutionerende udvikling. De tekniske fremskridt har omformet samfundene økonomisk og socialt, hvilket har skabt nye politiske blokdannelser. Det drejer sig om en menneskelig frigørelsesproces, der på mange måder har skabt nye og hidtil uløste problemer.

En række faktorer karakteriserer i særlig grad det nye i vor verdenssituation: De moderne våbens totale ødelæggelseskraft, den stadigt voksende økonomiske kløft mellem de teknisk mere udviklede og de teknisk mindre udviklede lande, striden mellem de forskellige økonomiske systemer i verden og den omsiggribende nedbrydning af Jordens naturrigdomme.

Verden savner en fælles politik, der kan løse de problemer, som disse faktorer skaber. Det internationale samfund er et lovløst samfund grundlagt på forestillingen om suverænitetsprincippets ukrænkelighed.

De store problemer, vor generation skal løse kan ikke løses af en række selvstændigt handlende enkeltnationer.

MÅLSÆTNING

På grund af disse problemers verdensomspændende karakter må de enkelte nationers udenrigspolitik have en fælles målsætning gående ud på

- Oprettelse af et alle verdens stater omfattende retssystem, hvori farlige konflikter afgøres af en verdensdomstol, efter regler, der er fastsat i et verdensparlament, og som bliver administreret af en fælles udøvende myndighed, der til sin rådighed har en verdenspolitistyrke.

Ud fra hensynet til denne målsætning bør nationerne træffe deres politiske afgørelser.

FORENEDE NATIONER

Nationerne har i FN fået et fælles organ, der kan bidrage væsentligt til fredens opretholdelse, og som muliggør, at det praktiske samarbejde kan lede frem mod en større integration.

Den verdenspolitiske situation ved afslutningen af 2. verdenskrig danner baggrunden for FN's pagt. Udviklingen af kernevåbnene, afviklingen af kolonialismen og de mange nye nationers indtræden i FN har ændret forholdene så betydeligt, at FN's pagt i dag ikke er tilpasset disse nye forhold.

FN har allerede vist sig i stand til at fungere, - men kun indenfor visse snævre rammer -, så dersom den skal udvikles til at være den centrale institution i en verdensføderation, må organisationen udbygges og styrkes væsentligt på en del områder.

- Verdensparlament

- For at kunne omdanne FNs pagt, så generalforsamlingen opnår status som lovgivende myndighed, er det nødvendigt, at stormagterne sikres en indflydelse, der står i rimeligt forhold til den indflydelse, de reelt har i den internationale politik.
- Udøvende myndighed
- Når stormagterne opnår reel indflydelse i generalforsamlingen kan "veto-retten" i sikkerhedsrådet afskaffes, og sikkerhedsrådet kan omdannes til et udøvende organ, hvis medlemmer vælges og afskediges af generalforsamlingen, og hvis myndighedsområde dækker fredens sikring og overholdelsen af de fundamentale menneskerettigheder.
- Universalitetsprincippet
- For at kunne realisere ovenstående må universalitetsprincippet anerkendes, så alle stater bliver medlem af FN.

DEN INTERNATIONALE RET

En overnational ret må udvikles og den internationale ret må styrkes til regulering af nationernes indbyrdes forhold.

- International domstol
- Efterhånden som den internationale retsbevidsthed og FNs lovgivende funktion udvikles, må den internationale domstols kendelser gøres bindende for parterne i retslige tvister, samt i tvister om tolkningen af FNs pagt og regulativer vedtaget i henhold til denne.
- Verdensmæglingsinstans
- Der må oprettes en mæglingsinstans til løsning af ikke-retslige tvister.

KERNEVÅBNENE

For at undgå en udvidelse af mulighederne for kernevåbnenes anvendelse i en konflikt, er det nødvendigt, at antallet af lande, der råder over kernevåben, ikke øges yderligere.

- Ikke-spredning
- Der må oprettes en international pagt om ikke-spredning af kernevåben, udformet på en sådan måde, at den bereder vejen for en atomnedrustningsaftale. Pagten må ikke forhindre den civile udnyttelse af kerneenergien noget sted i verden.

AFRUSTNING

Samtidig med en mindskelse af den politiske spænding i verden må der foregå en alle jordens stater omfattende, balanceret og fuldstændig nedrustning under effektiv international kontrol gennem FN.

Imidlertid betyder afrustning alene ikke fred. Afrustning er en væsentlig, men ikke i sig selv tilstrækkelig betingelse for en varig sikring af freden.

- International politistyrke

- Som et redskab for FNs udøvende organ og til sikring af freden i verden under og efter nedrustningen bør der oprettes en verdenspolitistyrke, bestående af personligt rekrutterede og specielt uddannede personer fra alle nationer.
- Permanente FN-styrker
- Indtil den internationale politistyrke er oprettet og fungerer, bør nationerne opstille og uddanne civile og militære enheder specielt til brug for FN i det fredsbevarende arbejde, så man ikke på ny skal opstille styrker, hver gang en fredsbevarende aktion er nødvendig.
- FN-styrkernes uddannelse
- Der bør oprettes et internationalt uddannelsescenter, vor lærerne for såvel de nationale som internationale FN-styrker specialuddannes med henblik på undervisning i det fredsbevarende arbejde.

UDVIKLINGSLANDENE

Store dele af verdens befolkning lever på et så lavt socialt stade, at dette sammen med den eksplosive befolkningsforøgelse i de samme områder, udgør en uhyre fare for den fredelige udvikling på Jorden.

- U-landsbistanden
- Alle de rige lande bør intensivere deres bestræbelser for at lindre den sociale nød i verden. Den tekniske såvel som den økonomiske bistand bør kanaliseres gennem en international organisation, der kan skabe den koordination og planlægning, der er en forudsætning for en effektiv anvendelse af de til rådighed stående midler. Den del af bistanden, der ydes i form af lån, bør ydes som langfristede lån til lav rente, og lånerne bør ikke være bundne til indkøb i långiverlandet.
- Verdenshandelen
- Den økonomiske kløft mellem rige og fattige lande bliver stadigt større – for en stor del på grund af den for u-landene ugunstige udvikling i bytteforholdet i verdenshandelen. På denne baggrund bør alle nationer støtte eksisterende og planlagte råvareaftaler, der er udformet således, at de stimulerer u-landenes økonomiske udvikling. Der må gennem internationale handelsaftaler skabes lettere adgang til markeder i de rige lande for u-landenes eksport af hel- og halvfabrikata, og toldbestemmelser rettet mod u-landenes produkter bør ophæves.
- UNCTAD (FNs Konference for Handel og Udvikling)
- Alle lande bør medvirke mest muligt til at styrke de bestræbelser, der gennem UNCTAD udfoldes for at dæmme op for råvareprisernes ukontrollerbare svingninger, som er en af årsagerne til, at u-landene vanskeligt eller måske slet ikke kan foretage en økonomisk langtidsplanlægning.

REGIONALT SAMARBEJDE

Regionale blokdannelser er i dag en realitet. I det omfang, der herved skabes større internationalt spillerum for social og økonomisk udvikling, herunder større markeder for u-landenes produkter, og i det omfang, der herved skabes øgede muligheder for politisk samarbejde ud over de regionale sammenslutninger, må disse integrationer styrkes. Samtidig må der advares kraftigt mod den fare, der består i, at blokdannelser kan resultere i en nationalisme på regionalt plan, da dette vil skabe nye alvorlige konfliktmuligheder.

DANMARKS UDENRIGSPOLITIK

Som en dansk organisation ønsker EEN VERDENS UNGDOM det danske arbejde i FN styrket og effektiviseret. Forudsætningerne herfor er bl.a., at de politiske repræsentationers stilling styrkes, og kontinuiteten i den danske FN-delegations sammensætning sikres.

- Udenrigspolitisk debat
- Den danske befolknings interesse for international politik er for ringe og der forekommer for sjældent udenrigspolitiske debatter i Folketinget. Folketinget bør i forøget omfang og mere åbent behandle de internationale forhold for herved bl.a. at bedre den folkelige interesse og forståelse for den internationale problematik.
- Freds-og konfliktforskning
- Til støtte for denne interesse og til hjælp for politikerne bør de mellemfolkelige problemer gøres til genstand for forskning – også i Danmark -, hvorfor der må oprettes et konfliktforskningsinstitut i tilknytning til et af universiteterne.
- Samarbejde og oplysning
- Danmark bør føre en aktiv fredspolitik gennem øgede internationale kontakter og gennem udvidet internationalt samarbejde. En bedre oplysning om og forståelse af andre nationers kulturelle baggrund og udvikling vil fjerne en del konfliktmuligheder, hvorfor oplysning om og undervisning i disse ting bør udbygges.
- Sammen med børne- og voksenundervisningen må massemedierne i forøget omfang bidrage til skabelse af medmenneskelig forståelse, baseret på viden om menneskehedens situation i en verden, der længe har været en afhængighedernes enhed.

Kilde: Kopi venligst stillet til rådighed af Jørn Boye Nielsen.

1968

I forbindelse med valget til folketinget den 23. januar 1968 formulerede EVU's landsformand Flemming Thøgersen nogle spørgsmål man passende kunne stille til kandidaterne (se Tekstboks 14.7).²⁵ Som nævnt tidligere i kapitel 11 stillede seniorbevægelse også lignende spørgsmål til partierne og folketingskandidaterne.

Tekstboks 14.7: Mulige spørgsmål til folketingskandidater ved valget 23. januar 1968.

I valgkampen forud for folketingsvalget den 23. januar vil de udenrigspolitiske spørgsmål antagelig få en central placering, både fordi det nye Folketing vil komme til at træffe en række vidtrækkende udenrigspolitiske beslutninger og fordi, der glædeligvis er en voksende forståelse for betydningen af en dansk indsats ved løsningen af internationale problemer.

²⁵ Valget den 23. januar 1968 blev udskrevet af statsminister Jens Otto Krag efter at hans regering, kendt som det røde kabinet, kom i mindretal den 15. december 1967. Valget førte til dannelse af VKR-regeringen med Hilmar Baunsgaard som statsminister.

Det er meget væsentligt, at vi udnytter denne mulighed for at fremføre EVU's synspunkter. Dette kan bl.a. ske ved at rette spørgsmål til kandidaterne på vælgermøder og i radio- og fjernsynsudsendelser. Hvis vi henviser til, at alle Folketingets nuværende medlemmer er medlemmer af Een Verdens Folketingsgruppe, vil det antagelig øge interessen for at give fyldige svar.

Nedenfor er anført nogle eksempler på spørgsmål, som vil kunne anvendes.

1. FNs hovedformål er at beskytte efterverdenen mod krigens svøbe, hvilket foreløbig har medført oprettelse af FN-styrker, der er indsat med fredsbevarende opgaver. Disse styrkers værdi for FN mindskes imidlertid betydeligt af, at de er underlagt de nationale regeringer, der f.eks. kan trække dem hjem, når de vil. Mener De, at Danmark bør gå ind for at afgive beføjelser til FN således at styrkerne sikres bevægelsesfrihed til løsning af deres opgaver?
2. Mener De, at Danmark såvel internationalt som nationalt bør søge at tilvejebringe en væsentlig reduktion af toldmurene for u-landenes produkter?
3. Hvornår mener De, at Danmark, som henstillet af FN, bør nå til at afsætte et beløb svarende til 1 pct. af sit bruttonationalprodukt til udviklingshjælp og til indsats i u-landene? Hvilke muligheder mener De i denne forbindelse, der er for at øge stigningstakten i den danske u-landshjælp?
4. Alle Folketingets medlemmer er tilsluttet Een Verdens Folketingsgruppe, og der må derfor i Folketinget være bred enighed om, at FN bør styrkes, og at målet er, at FN får myndighed til at gennemtvinge freden. Mener De, at vor FN-politik bør prioriteres højere, og har De forslag til, hvad vi kan gøre for at styrke FNs myndighed?

Kilde: "Spørgsmål, som kan stilles til folketingskandidater under valgkampen." dokument i Een Verdens arkiv.

Den 5. februar 1968 vedtog EVU's råd en udtalelse om UNCTAD og hjælp til udviklingslandene (se Tekstboks 14.8).

Tekstboks 14.8: Udtalelse fra EVU's råd vedrørende UNCTAD og udviklingshjælp, 5. februar 1968.

I anledning af FNs anden konference for handel og udvikling (UNCTAD) vil landsorganisationen Een Verdens Ungdom henstille til regeringen, at den udnytter alle muligheder for at være med til at mindske den stadigstigende kløft mellem de rige og de fattige lande.

Vi bør støtte UNCTADs bestræbelser for at dæmme op for råvareprisernes svingninger, således at der skabes mulighed for, at u-landene kan foretage den fornødne økonomiske langtidsplanlægning.

Det må ligeledes være vor opgave at modarbejde de tendenser til protektionisme, der i den senere tid har kunnet konstateres i nogle lande. Dette betyder bl.a., at vi må støtte internationale handelsaftaler, der giver u-landenes produkter bedre afsætningsmuligheder i de rige lande.

En virkningsfuld dansk u-landspolitik må indebære såvel en imødekommelse af de fattige landes ønsker vedrørende den internationale handel, som en væsentlig forøgelse af vor u-landshjælp. Vi glæder os i den forbindelse over meddelelserne om, at regeringen vil lægge øget vægt på u-landspolitikken, og håber, at dette må indebære at stigningen i den danske u-landshjælp nu bliver øget.

Kilde: Unavngiven tekstsamling med udtalelser fra EVU 1962-69. Forfatterens arkiv.

I slutningen af februar 1968 trådte lærerstuderende Klaus S. Nikolaisen tilbage fra poster i EVU og Een Verden og blev afløst af journalist Sven Hansen.²⁶

²⁶ Brev af 26. februar 1968 fra Marion Thøgersen til Een Verden, Een Verdens arkiv.

WAWF/YSD organiserede en konference i Wien den 1.-5. juli 1968. Emnet var "East-West Cooperation as a step towards International Order." Ichi Morita og Finn Laursen var hovedansvarlige for organiseringen. De rejste bl.a. til Budapest og Prag før konferencen for at få deltagere fra østeuropæiske ungdoms- og studenterorganisationer til konferencen i Wien. Ved åbningen talte bl.a. Dr. E. Treu, formand for FN's Økonomiske Kommission for Europa, Dr. H. Karasek fra det østrigske undervisningsministerium og J. Varga, direktøren for Europahaus Wien, hvor konferencen fandt sted. I paneldiskussioner deltog bl.a. Michael Beard, World Federalist Youth (WFY), USA, Dr. Oho Kaver, World Assembly of Youth (WAY), Tair Tairov, De Sovjetisk Ungdomsorganisationers komite, Richard Harmston, generalsekretær i International Students Movement for the UN (ISMUN) og Mazen Hussein, International Union of Students (IUS). Deltagere på et andet panel var Malvern Lumsden, Sverre Lumsden (der også holdt et godt foredrag), Tair Tairov (der overraskede ved at kende verdensføderalismens klassikere bedre end mange føderalister), Oana Silviu, fra den rumænske ungdomskommunist organisationer, og Ib Jarvad, dansk fredsforsker. Konferencen vedtog en erklæring, der udtalte støtte til formel anerkendelse af grænserne i Europa, herunder Oder-Neisse linjen, opløsning af de konkurrerende militæralliancer NATO og Warszawa-pagten, og paneuropæisk samarbejde inkluderende de to tyske stater, samt skabelse af atomfrie zoner i Europa for at reducere spændingerne. Samtidigt udtaltes der støtte til ulandenes krav og ønsker, og den amerikanske tilstedeværelse i Vietnam blev set som en trussel mod verdensfreden, som hurtigst mulig burde bringes til ophør.²⁷

EVU var repræsenteret på YSDs konference i Wien ved følgende: Jesper Rydal, Per Fischer, Agnete Velling, Eva Rasmussen, Finn Laursen og Ib Martin Jarvad.²⁸

Billede 14.3: Fra WAWF/YSD-konference i Wien

Fra venstre ses Dr. E. Treu, Ichi Morita, Finn Laursen, Dr. H. Karasek og J. Varga

Kilde: *Contact* (Published by World Federalist Youth), No. 1-2 1968/69, p. 10.

Desværre fulgte den sovjetisk-ledede invasion med Warszawa-pagt lande i Tjekkoslaviet den 20. august, altså mindre end to måneder efter Wien-konferencen, hvor tonen mellem ungdomsledere fra Øst og Vest

²⁷ Se rapporten: Ichi Morita, "East-West Co-operation as a step towards international order," *Contact* (udgivet af World Federalist Youth, København), No. -2, 1968-69, pp. 10-12.

²⁸ Referat af 6. rådsmøde i Een Verdens Ungdom den 1. september 1968 hos landsformanden. Forfatterens arkiv.

havde været så positiv. Den invasion satte afspændingen i Europa nogle år tilbage, indtil den såkaldte Helsinki-proces startede i begyndelsen af 1970'erne.

Den 26. august 1968 udsendte EVU en pressemeddelelse med et åbent brev, der var sendt til Komiteen for de sovjetiske Ungdomsorganisationer efter invasionen i Tjekkoslaviet (se Tekstboks 14.9).

Tekstboks 14.9: EVUs åbne brev til Komiteen for de sovjetiske Ungdomsorganisationer vedr. invasionen af Tjekkoslaviet

Landsorganisationen Een Verdens Ungdom har med forfærdelse modtaget informationer om USSR's og andre Warszawa-pagt-landes militære indgriben i CSSR. Vi betragter overgrebet som en klar tilsidesættelse af folkeretten og et brud med USSR's anti-imperialistiske politik.

Begivenhederne vil uundgåelig have til følge, at den voksende tiltro til USSR's fredsbestræbelser, som man har kunnet konstatere i den vestlige verden især efter den heldigt gennemførte mægling i Tashkent, nu ændres til en voksende mistro til alle USSR's afspændingsbestræbelser og til USSR's fredsvilje i det hele taget.

Vi frygter, at der vil ske et alvorligt tilbageslag for afspændingen mellem Øst- og Vesteuropa, samtidig med at blokpolitikken styrkes.

Internationale organisationer som Een Verdens Ungdom, der bl.a. arbejder på gennem objektiv oplysning at øge befolkningernes tillid til hinanden vil i fremtiden få sværere ved at skabe forståelse for nødvendigheden af et øget politisk, økonomisk og folkeligt samkvem mellem østlige og vestlige lande.

Den kontakt, vi i de senere år har haft med de sovjetiske ungdomsorganisationer, har overbevist os om, at vi er enige i ønsket om afspænding, fred og øget mellemfolkelig forståelse på grundlag af respekt for folkernes selvbestemmelsesret.

Vi vil derfor appellere til jer om fortsat at virke for fred og forståelse og i konsekvens heraf forlange, at CSSR får mulighed for at lægge sin politiske linje uden indblanding fra andre stater.

Flemming Thøgersen (sign.)
landsformand

Kilde: Pressemeddelelse, dateret 26. august 1968. Forfatterens arkiv.

Brevet til de sovjetiske ungdomsorganisationer var på dagsordenen for rådsmødet den 1. september 1968. Alle tilstedeværende kunne støtte brevets indhold med undtagelse af Dan Secher.²⁹

I slutningen af juli, altså inden invasionen i Tjekkoslaviet, fandt en ekstraordinær WAWF-kongres sted på den Internationale Højskole i Helsingør. Hovedarrangør var Knud Nielsen, der fik Dan Secher ansat som assistent. Ud over at vedtage nye statutter, hvor Mogens Borly som formand for WAWF's statutudvalg havde spillet en vigtig rolle, bekræftedes ansættelsen af Andrew A.D. Clarke (Canada) som generalsekretær. I første omgang ville han arbejde ud fra Ottawa, hvor han havde været generalsekretær for den canadiske verdensføderalistiske organisation. Men tanken var, at kontoret på længere sigt skulle flytte ud af Canada. Ungdomskontoret under Ichi Moritas ledelse flyttede til København, og var teknisk set også WAWF's Europa-kontor.

EVU var repræsenteret af Ivar Lærkesen og Marion Thøgersen på WAWF-kongressen i Helsingør. Der blev vedtaget principielle resolutioner om World Development Authority, Human Rights, High Seas and Ocean Floors og Peace-Making, samt aktuelle resolutioner om Tjekkoslaviet, Grækenland, Vietnam, Nigeria og

²⁹ Ibid.

Mellemøsten. Man vedtog en mild føderering af WAWF. Ungdomsafdelingen, YSD, fik ved kongresbeslutning navneændring til World Federalist Youth (WFY).³⁰

På EVUs årsmøde den 6. oktober 1968 vedtog man to udtalelser (se Tekstboks 14.10 og 14.11).

Tekstboks 14.10: EVU-udtalelse fra årsmødet den 7. oktober vedr. ungdom, radio og TV

Vi finder, at ungdommens muligheder for at komme til orde gennem radio og TV er blevet yderligere forringet i det forløbne år.
Vi må derfor opfordre til, at der gives dansk ungdom medindflydelse, når radioens og fjernsynets politisk bliver fastlagt.
Denne indflydelse vil bedst kunne formidles, såfremt der gennem en revision af lov om radiospredning gives dansk ungdom medlemskab af radiatorådet.

Jesper Rydahl (sign.)	Flemming Thøgersen (sign.)
Dirigent	Landsformand

Kilde: tekst i Een Verdens arkiv; også trykt i *Føderalist* (udgivet af Een Verdens Ungdom), Nr. 1, 1969, p. 3.

Tekstboks 14.11: EVU-udtalelse fra årsmødet den 7. oktober 1968 vedr. magtpolitik og verdensføderalisme

Een Verdens Ungdom kræver i sin principerklæring oprettelse af et internationalt retssystem. Hvor tvingende nødvendigt dette er, ses af den forældede magtpolitik som er kommet til udtryk i f.eks. Vietnam og Tjekkoslovakiet og af den hensynsløse tilsidesættelse af fundamentalemenneskerettigheder, som finder sted i bl.a. Biafra, Det sydlige Afrika og Grækenland.
Een Verdens Ungdom opfordrer derfor den danske udenrigsminister til i FN at tage klar afstand fra vold som middel til løsning af konflikter og til fortsat at gøre sig til talsmand for verdensføderalismens ideer.

Jesper Rydahl (sign.)	Flemming Thøgersen (sign.)
Dirigent	Landsformand

Kilde: tekst i Een Verdens arkiv; også i *Føderalist* (udgivet af Een Verdens Ungdom), Nr. 1, 1969, p. 3.

Endelig blev en ny version af EVU's principerklæring vedtaget på repræsentantskabsmøde den 6. oktober 1968 (se Tekstboks 14.12). Bortset fra en kortere indledning, der bl.a. droppede sætningen om, at "ethvert internationalt sikkerhedssystem er værdiløst med mindre de garanterer et verdenssamfund bygget på social retfærdighed" (der vel kan ses som en konservativ drejning), så var der kun tale om små sproglige ændringer. Hvorvidt de gjorde den mere læselig, lader sig naturligvis diskutere.

Tekstboks 14.12: Principerklæring for Een Verdens Ungdom vedtaget på repræsentantskabsmøde den 6. oktober 1968

EEN VERDENS UNGDOM erklærer, at et fælles grundlag for alle bestræbelser og alle regeringers politik må være at sikre fundamentale menneskerettigheder. Disse rettigheder kan kun sikres af en verdensmyndighed, der bygger på social retfærdighed.

SITUATIONEN

³⁰ Referat af 6. rådsmøde i Een Verdens Ungdom den 1. september 1968 hos landsformanden. Grundet arbejde i sommeren 1968 som assistent ved *Collège Universitaire des Études Fédéralistes* i Aosta, Italien, deltog forfatteren/YSD-formand, ikke i kongressen i Helsingør.

De sidste 200 år af menneskehedens historie har været præget af en revolutionerende udvikling. De tekniske fremskridt har omformet samfundene økonomisk og socialt, hvilket har skabt nye politiske blokdannelser. Det drejer sig om en menneskelig frigørelsesproces, der på mange måder har skabt nye og hidtil uløste problemer.

En række faktorer karakteriserer i særlig grad det nye i vor verdenssituation: De moderne våbens totale ødelæggelseskraft, den stadigt voksende økonomiske kløft mellem de teknisk mere udviklede og de teknisk mindre udviklede lande, striden mellem de forskellige økonomiske systemer i verden og den omsiggribende nedbrydning af Jordens naturrigdomme.

Verden savner en fælles politik, der kan løse de problemer, som disse faktorer skaber. Det internationale samfund er et lovløst samfund grundlagt på forestillingen om suverænitetets principps ukrænkelighed. De store problemer, vor generation skal løse kan ikke løses af en række selvstændigt handlende enkeltnationer.

MÅLSÆTNING

På grund af disse problemers verdensomspændende karakter må de enkelte nationers udenrigspolitik have en fælles målsætning gående ud på

- Oprettelse af et internationalt retssystem, hvori farlige konflikter kan afgøres af en verdensdomstol, efter regler fastsat af et verdensparlament og administreret af en fælles udøvende myndighed, der til rådighed har en verdenspolitistyrke.

Ud fra hensynet til denne målsætning bør nationerne træffe deres politiske afgørelser.

FORENEDE NATIONER

Nationerne har i FN fået et fælles organ, der kan bidrage væsentligt til fredens opretholdelse, og som muliggør, at det praktiske samarbejde kan lede frem mod en større integration.

Den verdenspolitiske situation ved afslutningen af 2. verdenskrig danner baggrunden for FN's pagt. Den våbentekniske udvikling, koloniernes frigørelse og de mange nye nationers indtræden i FN har ændret forholdene så betydeligt, at FN's pagt i dag ikke er tilpasset disse nye forhold.

FN har allerede vist sig i stand til at fungere, - men kun indenfor visse snævre rammer -, så dersom den skalles til at være den centrale institution i en verdensføderation, må organisationen udbygges og styrkes væsentligt på en del områder

- Verdensparlament
- For at kunne omdanne FN's pagt, så generalforsamlingen opnår status som lovgivende myndighed, er det nødvendigt, at stormagterne sikres en indflydelse, der står i rimeligt forhold til den indflydelse, de reelt har i den internationale politik.
- Udøvende myndighed
- Når stormagterne opnår reel indflydelse i generalforsamlingen kan "veto-retten" i sikkerhedsrådet afskaffes, og sikkerhedsrådet kan omdannes til et udøvende organ, hvis medlemmer vælges og afskediges af generalforsamlingen, og hvis myndighedsområde dækker fredens sikring og overholdelsen af de fundamentale menneskerettigheder.
- Universalitetsprincippet
- For at kunne realisere ovenstående må universalitetsprincippet anerkendes, så alle stater bliver medlem af FN.

DEN INTERNATIONALE RET

En overnational ret må udvikles og den internationale ret må styrkes til regulering af nationernes indbyrdes forhold.

- International domstol
- Efterhånden som den internationale retsbevidsthed og FN's lovgivende funktion udvikles, må den internationale domstols kendelser gøres bindende for parterne i retslige tvister, samt i tvister om tolkningen af FN's pagt og regulativer vedtaget i henhold til denne.
- Verdensmæglingsinstans
- Der må oprettes en mæglingsinstans til løsning af ikke-retslige tvister.

KERNEVÅBNENE

For at undgå en udvidelse af mulighederne for kernevåbnenes anvendelse i en konflikt, er det nødvendigt, at antallet af lande, der råder over kernevåben, ikke øges yderligere.

- Ikke-spredning
- Der nå oprettes en international pagt om ikke-spredning af kernevåben, udformet på en sådan måde, at den bereder vejen for en atomnedrustningsaftale. Pagten må ikke forhindre den civile udnyttelse af kerneenergi noget sted i verden.

AFRUSTNING

Samtidig med en mindskelse af den politiske spænding i verden må der foregå en alle jordens stater omfattende, balanceret og fuldstændig nedrustning under effektivinternational kontrol gennem FN. Imidlertid betyder afrustning alene ikke fred. Afrustning er en væsentlig, men ikke i sig selv tilstrækkelig betingelse for en varig sikring af freden.

- International politistyrke
- Som et redskab for FNs udøvende organ og til sikring af roden i verden under og efter nedrustningen bør der oprettes en verdenspolitistyrke, bestående af personligt rekrutterede og specielt uddannede personer fra alle nationer.
- Permanente FN-styrker
- Indtil den internationale politistyrke er oprettet og fungerer, bør nationerne opstille og uddanne civile og militære enheder specielt til brug for FN i det fredsbevarende arbejde, så man ikke på ny skal opstille styrker, hver gang en fredsbevarende aktion er nødvendig.
- FN-styrkernes uddannelse
- Der bør oprettes et internationalt uddannelsescenter, hvor lærerne for såvel de nationale som internationale FN-styrker specialuddannes med henblik på undervisning i det fredsbevarende arbejde.

UDVIKLINGSLANDENE

Store dele af verdens befolkning lever på et så lavt socialt stade, at dette sammen med den eksplosive befolkningsforøgelse i de samme områder, udgør en uhyre fare for den fredelige udvikling på Jorden.

- U-landsbistanden
- Alle de rige lande bør intensivere deres bestræbelser for at lindre den sociale nød i verden. Den tekniske såvel som den økonomiske bistand bør kanaliseres gennem en international organisation, der kan skabe den koordination og planlægning, der er en forudsætning for en effektiv anvendelse af de til rådighed stående midler. Den del af bistanden, der ydes i form af lån, bør ydes som langfristede lån til lav rente, og lånerne bør ikke være bundne til indkøb i långiverlandet.
- Verdenshandelen
- Den økonomiske kløft mellem rige og fattige lande bliver stadigt større – for en stor del på grund af den for u-landene ugunstige udvikling i bytteforholdet i verdenshandelen. På denne baggrund bør alle nationer støtte eksisterende og planlagte råvareaftaler, der er udformet således, at de stimulerer u-landenes økonomiske udvikling. Der må gennem internationale handelsaftaler skabes lettere adgang til markeder i de rige lande for u-landenes eksport af hel- og halvfabrikata, og toldbestemmelser rettet mod u-landenes produkter bør ophæves.
- UNCTAD (FNs Konference for Handel og Udvikling)
- Alle lande bør medvirke mest muligt til at styrke de bestræbelser, der gennem UNCTAD udfoldes for at dæmme op for råvareprisernes ukontrollerbare svingninger, som er en af årsagerne til, at u-landene vanskeligt eller måske slet ikke kan foretage en økonomisk langtidsplanlægning.

REGIONALT SAMARBEJDE

Regionale blokdannelser er i dag en realitet. I det omfang, der herved skabes større internationalt spillerum for social og økonomisk udvikling, herunder større markeder for u-landenes produkter, og i det omfang, der herved skabes øgede muligheder for politisk samarbejde ud over de regionale sammenslutninger, må disse integrationer styrkes. Samtidig må der advares kraftigt mod den fare, der

består i, at blokdannelser kan resultere i en nationalisme på regionalt plan, da dette vil skabe nye alvorlige konfliktmuligheder.

DANMARKS UDENRIGSPOLITIK

Som en dansk organisation ønsker EEN VERDENS UNGDOM det danske arbejde i FN styrket og effektiviseret. Forudsætningerne herfor er bl.a., at de politiske repræsentationers stilling styrkes, og kontinuiteten i den danske FN-delegations sammensætning sikres.

- Udenrigspolitisk debat
- Den danske befolknings interesse for international politik er for ringe og der forekommer for sjældent udenrigspolitiske debatter i Folketinget. Folketinget bør i forøget omfang og mere åbent behandle de internationale forhold for herved bl.a. at bedre den folkelige interesse og forståelse for den internationale problematik.
- Freds-og konfliktforskning
- Til støtte for denne interesse og til hjælp for politikerne bør de mellemfolkelige problemer gøres til genstand for forskning – også i Danmark -, hvorfor der må oprettes et konfliktforskningsinstitut i tilknytning til et af universiteterne.
- Samarbejde og oplysning
- Danmark bør føre en aktiv fredspolitik gennem øgede internationale kontakter og gennem udvidet internationalt samarbejde på tværs af traditionelle politiske skillelinjer. En bedre oplysning om og forståelse af andre nationers kulturelle baggrund og udvikling vil fjerne en del konfliktmuligheder, hvorfor oplysning om og undervisning i disse ting bør udbygges. Sammen med børne- og voksenundervisningen må massemedierne i forøget omfang bidrage til skabelse af medmenneskelig forståelse, baseret på viden om menneskeheds situation i en verden, der længe har været en afhængighedernes enhed.

Vedtaget på Een Verdens Ungdoms repræsentantskabsmøde den 6. oktober 1968.

Kilde: Gengivet i *Føderalist* (udgivet af Een Verdens Ungdom), Nr. 1, 1969, pp. 7-10.

Sammenfattende for perioden 1966-68 ser vi en del interne debatter i EVU om sprogbrug såvel som ændringer i ledende poster. Hvor meget kan man 'popularisere' den verdensføderalistiske retorik? Den lidt ringe kontinuitet i ledelsen skyldtes i en vis udstrækning nogle af medlemmernes ønske om at fremme studier. Kritikken af Vietnam-krigen blev i perioden mere udtalt, og der var megen fokus på udviklingsproblemer.